

YOĞUN BAKIMDA STATUS EPILEPTİKUS

Dr. Perihan Ergin Özcan

İÜ İstanbul Tıp Fakültesi Anesteziyoloji AD

Yoğun Bakım Bilimdalı

Status epileptikus

Multisistem hastalığı

Homeostazisi bozar

HIZLI ve ETKİN Tedavi

Nöbetin süresi uzadıkça

Serebral hasar olasılığı artıyor

Status Epileptikus

Santral sinir sistemi

Diğer organ sistemleri

Kompansasyon fazı-30 dak

- Nöbet aktivitesine bağlı serebral metabolizma artar
- Fizyolojik mekanizmalarla bu talep karşılanır
- Serebral doku hipoksi ve hasardan korunur

Dekompansasyon fazı-60 dak

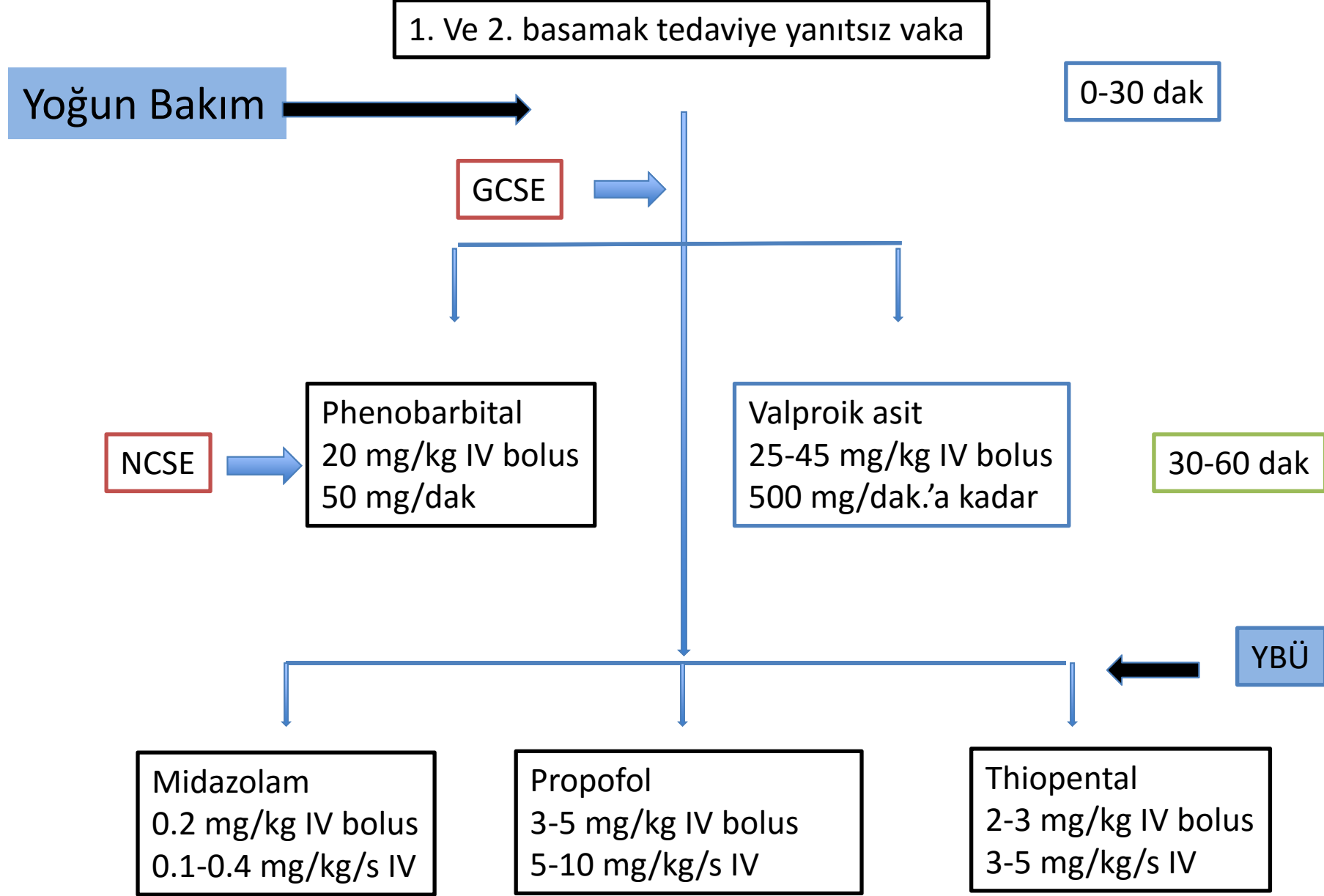
- Metabolik talepler karşılanamaz
- Hipoksi

Status epileptikus yönetiminde

- Temel vital fonksiyonların devamının sağlanması
- Epileptik nöbetin baskılanması
- Sebep olan faktörlerin bulunup-ortadan kaldırılması
- Eşlik eden diğer semptomların tedavisi

Hangi hastalar YB gereksinimi duyarlar

- Refrakter status epileptikus
- Tedavi komplikasyonları
- SE'nin altta yatan sebebi
- SE sonlansa da komanın devam etmesi

Anestetik ajanlar

- Benzodiazepinler
- Propofol
- Barbitüratlar
- Inhalasyon anestetikleri

IV anestezi seçilirken

- ✓ İlaç etkileşimleri
- ✓ Mevcut co-morbiditeler
- ✓ Vital bulgulardaki instabilite

Midazolam

Hızlı etkili benzodiazepin
Uzun süreli uygulamada akut cevap azalır

- Hipotansiyon
- Solunum depresyonu
- Taşiflaksi

0.2-0.4 mg/kg
2mg/dak
5 dak bir tekrar
Tekrarlanabilir max doz 2mg/kg
0.05-0.2 mg/kg/s infüzyon

Propofol

İlk seçilen IV anestezi ajanı
Anestezi derinliğinin kontrol edilebilmesi

Kardiyak debide azalma-hipotansiyon
Bradikardi-taşikardi
Hipertrigliseridemi
İnjektion yerinde ağrı
Bakteriyemi

1-2 mg/kg IV 3-5 dak bir tekrar

Max yükleme dozu 10 mg/kg

İdame 5-10 mg/kg/saat

Propofol infüzyon sendromu

- Kardiyak yetersizlik
- Metabolik asidoz
- Rabdomiyoliz
- Renal yetersizlik

“Doz ve süre”

>5mg/kg/s, >48s

Propofol infusion syndrome in patients with refractory status epilepticus: An 11-year clinical experience*

Vivek N. Iyer, MD; Rebecca Hoel, PharmD; Alejandro A. Rabinstein, MD

Propofol treatment in adult refractory status epilepticus. Mortality risk and outcome

Kjersti Nesheim Power^{a,c,*}, Hans Flaatten^{b,d},
Nils Erik Gilhus^{a,c}, Bernt A. Engelsen^{a,c}

Thiopental sodyum

Etkin nöbet kontrolü
Burst supresyon
CMRO₂
CBF-ICP

3-5mg/kg IV
1-2 mg/kg tekrar dozları
50mg/dak hız
3-7mg/kg/s infüzyon

Kardiyak depresyon
Vazodilatasyon
Hipotansiyon
Immünsüpresyon
Infeksiyon

Inhalasyon anestezikleri

- Hızlı etki başlangıcı
- Hızlı eliminasyon
- EEG monitörizasyonu doz ayarlaması için gerekli
- EEG'de burst supresyon sağlanabilir
- Düşük metabolik hız nedeni ile uzun süreli kullanımda güvenli

Inhalasyon anesteziikleri

- Doza bağımlı SVR azalır ve hipotansiyon, taşikardi
- Isofluran, plazma organik florid artabilir, renal toksisite
- Serebrovasküler dirençte azalma, serebral kan akımı artabilir

Nörolog ve yoğun bakım uzmanı birlikte karar vermeli

ETI

Potansiyel yan etkiler
Hipotansiyon
Kardiyotoksisite
Infeksiyon
...
...

Gecikmiş nöbet kontrolü

Nöral hasar

Kötü klinik sonuç

SE'li hastalarda mekanik ventilasyon

Devam eden nöbet
Nöbet durdu ancak şuur kapalı
GKS $\leq$ 8
Aspirasyon varsa
Görüntüleme planlanıyorsa

Kalp hızı
Kan basıncı invazif-noninvazif
SpO₂
Seçilmiş vakalarda ileri hemodinamik monitörizasyon
İdrar sondası
N/G sonda

Kontrol solunum modu
Baş yukarı pozisyon
Trakeal kültür
Aspirasyon (+) ampirik ab

Anesteziklerin kullanımı konusunda ???

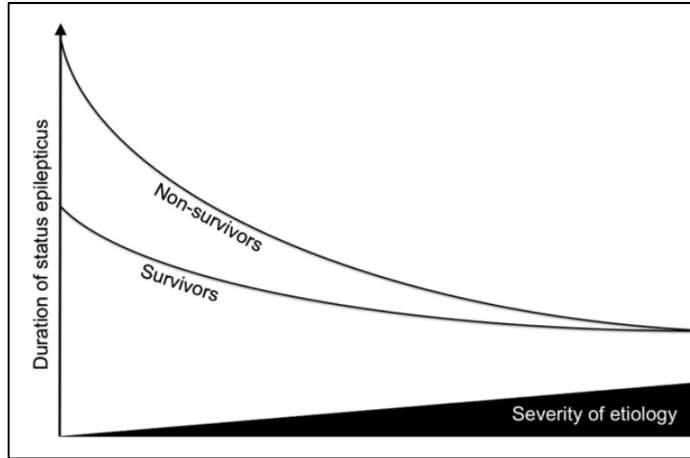
En iyi ajan
Sedasyon düzeyi
Teropatik koma fayda –risk oranı

NET DEĞİL

Elektrografik nöbet aktivitesini etkin şekilde bloke eden tek tedavi

Anesteziklerin Status epileptikusta kullanım konusunda yeterli kanıt varmı

?.
?.
?.

İnvazif nöromonitörizasyon

- EEG
- $P_{bt}O_2$
- Serebral kan akımı ölçümleri
- Serebral mikrodializ

EEG

- Refrakter SE
- Nöbet öncesi şuur durumuna dönmeyen SE
- Komatöz YB hastaları
- Komatöz SAK'lı hastalarda
- Koma prognozunu belirlemede

Süre ????????

30 dak
60 dak
24 saat
48 saat

Sürekli EEG monitörizasyonu

Sürekli IV tedavi verilenlerde
Uyanmayan hastalarda

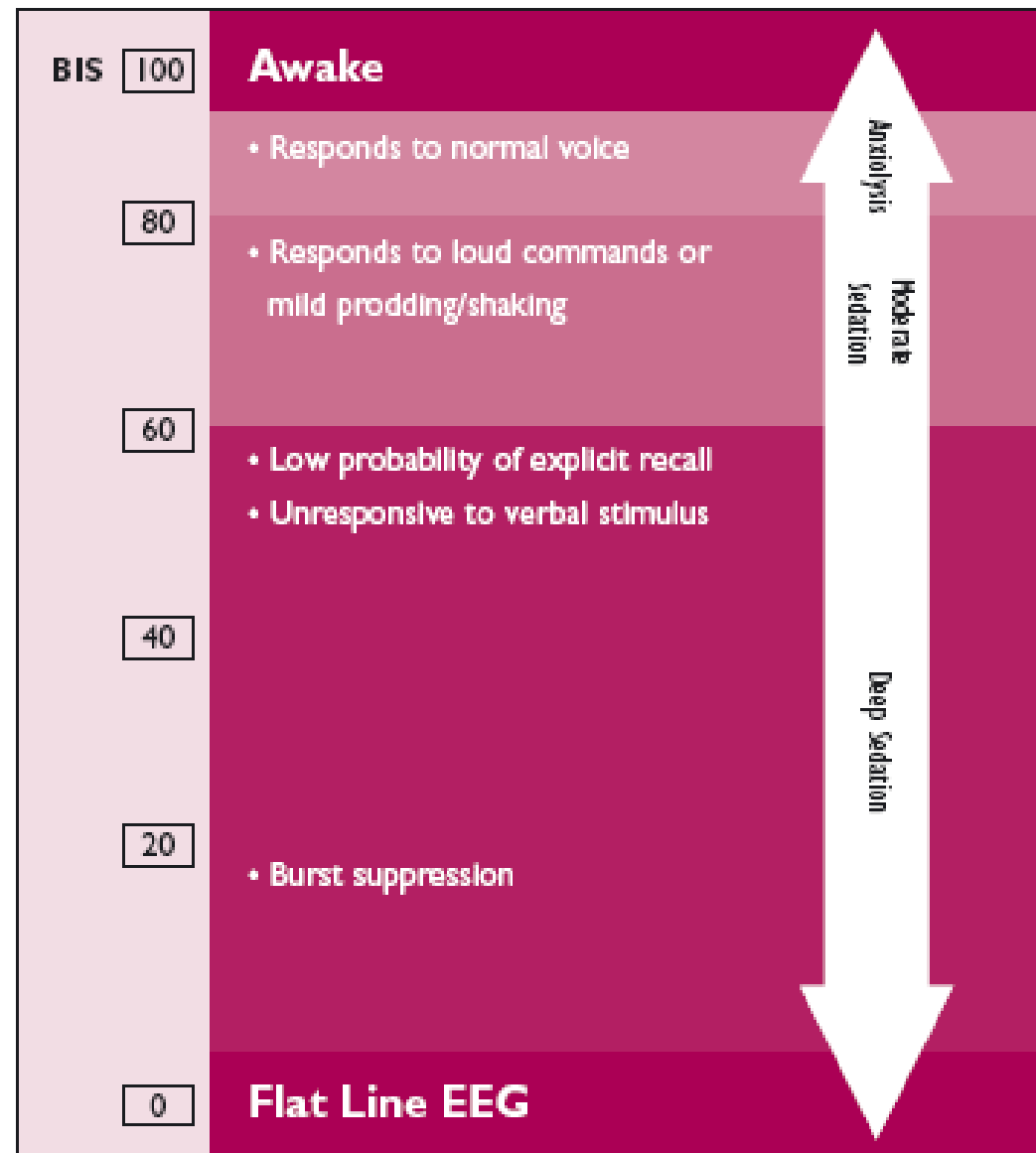

BIS

(Bispectral index)

BIS Range Guidelines

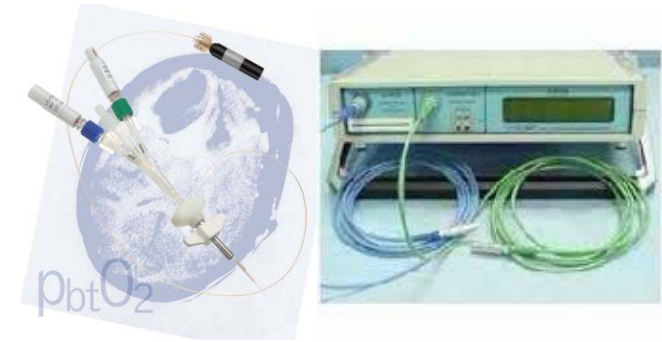

$P_{bt}O_2$ Parsiyel beyin O_2 basıncı

Oksijen sunumu ile tüketimi arasındaki dengeyi gösterir

N:25-35 mmHg

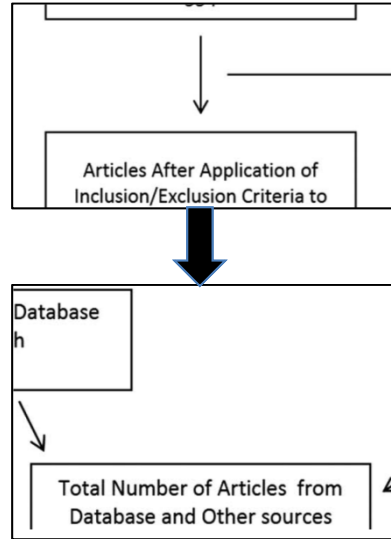
5-25 mmHg bazı alanların ciddi risk altında olduğunu gösterir

Therapeutic Hypothermia for Refractory Status Epilepticus

Frederick A. Zeiler, Kaitlin J. Zeiler, Jeanne Teitelbaum, Lawrence M. Gillman, Michael West

Can J Neurol Sci. 2015; 42: 221-229

Hipotermi öncesi tedavi süresi 2.5s-2 ay
Hastaların çoğu IV anestezi infüzyonu alırken HT

25/40-EEG'de burst süpresyon, nöbet aktivitesi gösterilememiş
6/40- nöbet frekansı azalmış
9/40- başarısız

Yan etkiler
Derin ven trombozu
Infeksiyon
Aritmi
Barsak iskemi/perforasyon
Asidoz-elektrolit dengesizliği

Status epileptikus

Multisistem hastalığı

Homeostazisi bozar

HIZLI ve ETKİN Tedavi

Erken sistemik komplikasyonlar

Solunumsal asidoz

- Artan CO₂ üretimi
- Azalan CO₂ eliminasyonu

Metabolik asidoz

- Glikojen depolarının boşalması
- Anaerobik glikoliz

Hipoksi

- Apne
- Üst havayolu obstrüksiyonu
- Gastrik içeriğin aspirasyonu
- Nörojenik pulmoner ödem

Renal hasar

- Rabdomiyoliz
- Akut renal yetersizlik

Hiperadrenerjik durum

- Hiperpireksi
- Hipertansiyon
- Taşikardi
- Hiperglisemi
- Lökositoz

Kas iskelet hasarı

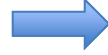
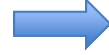
- Dilde ısırık
- Uzun kemik kırıkları
- Vertebra kırığı
- Omuz dislokasyonu

Kardiyak hasar

- Aritmi
- Troponin artışı
- İleti anomalileri

Nörokardiyak hasar

Asemptomatik

Şok

Ailetim anomalileri

Sol ventrikül afallaması

Aritmi
Kardiyak troponinde artış
İskemik EKG

Tedavi ile ilgili komplikasyonlar

Nonanestetik ilaçlar

- Benzodiazepin: Sedasyon Solunum depresyonu
- Valproik asit: trombosit disfonksiyonu, hiperamonemi
- Fenitoin/fosfenitoin: aritmi, hipotansiyon
- Levatiracetam: sedasyon
- Lacosamid: PR uzaması, sedasyon

Anestetik ilaçlar

- Propofol: hipotansiyon, PIS
- Midazolam: Hipotansiyon, Renal ve hepatik yetersizlikte birikme
- Barbitüratlar: hipotansiyon, infeksiyon, paralitik ileus
- İnhalasyon anestetikleri: hipotansiyon, infeksiyon, paralitik ileus

Hipotermi

- Asit baz dengesizliği,
- Koagülopati
- İmmüntenin bozulması
- Kardiyak aritmi
- Tromboz

Uzun yoğun bakım süresine bağlı gelişen komplikasyonlar

Pulmoner komplikasyonlar

- VİP
- Atelektazi
- Trakeotomi

- Derin ven trombozu
- Pulmoner emboli
- Kateter ilişkili infeksiyonlar
- Bası yaraları
- Yoğun bakım nöropatisi
- Yoğun bakım miyopatisi

Sonuç

- Klinik sonucu belirleyen esas faktör etyoloji
- Dinamik tedavi planı ve uygulanması
- EEG monitörizasyonu önemli

“uzun dönem antiepileptik tedavi başlanmalı”

- 1.ve 2. basamak tedaviye yanıt vermeyen
- Nöbet aktivitesinin durmasına rağmen komanın devam etmesi
- Tedavi komplikasyonları
- Nöbete sebep olan klinik durumun ağırlığı

Hastalar yoğun bakıma alınır

Monitörizasyon

Kalp hızı
Kan basıncı
SpO₂
Sürekli EEG

Laboratuvar

Kan sayımı
Kan gazı
Elektrolitler
Biyokimya

Görüntüleme*

BT
MRI

NCSE

Fenobarbital
20 mg/kg IV bolus
50 mg/dak

Valproik asit
25-45 mg/kg IV bolus
500 mg/dak.'a kadar

GCSE

Midazolam**
0.2 mg/kg IV bolus
0.1-0.4 mg/kg/s IV

Propofol**
3-5 mg/kg IV bolus
5-10 mg/kg/s IV

Tiopental **
2-3mg/kg IV bolus
3-5mg/kg/s IV

*Yoğun bakım uzmanının uygun gördüğü zaman

** Yoğun bakım uzmanının alışkın olduğu, güvenli uygulayabildiği ajan seçilmelidir

NCSE: Non konvülf status epileptikus

GCSE: generalize konvülf status epileptikus